

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábon heti sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi részre külön díjat kell fizetni. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 krajcár.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre . . . . . 10 frt-kr. Fél évre . . . . . 5 " " Negyed évre . . . . . 2 " 50 "

Egyes szám 5 kr. A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 1564. szám, Dusóczy ház, — a szerkesztőségbe bérmeutve küldendő.

Előfizetési helyben: ELEGGYI K. LAJOS és IJ. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadálva-talban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

Esküdtszéki intézményünk veszedelme.

I.

(-U.) Megmegujul a harc 1848 egyik legnagyobb vívmánya ellen. Néha elkéserebbe, néha csendesebb arányban, de mindig szívósan folyik a küzdelem a modern igazságszolgáltatás egyik alap-intézménye, a helyes bünyádi eljárás legigazabb garanciája ellen. Az egykor legyőzhetetlen hadsereg tömböt sorai ritkulnak napról napra s a jogász-közönségben az esküdtszékek alig akad egy-egy magára maradt harczosa.

A reactio szele csapta meg egész közéletünket. A liberalizmus nevében reformok álarcza alatt tett retrograd lépések egész sorát látjuk végig haladni az 1848-iki örökségen, melyet az örökösök könnyelmű kézzel tékoznak. A szabadelvűség ma nem a haladás, de a rohamos visszaesés fogalmát fejezi ki. S ez az új szabadelvű iskola nem elégszik meg politikai szabadságainak megnyirbálásával, behatol az állami tevékenység legszentebb csarnokába, romboló munkája nem kiméli az igazság oltárait sem.

Az újabb keletű reformok ezen katonái nagyon tetszenek maguknak annak a világgá kiabálásában, hogy mi jelszavak után indulunk. Bizonyára minden törekvésnek meg vannak a maga jelszavai. A miénkre azt mondják, hogy üresek. Igen üresek, mert nincsen bennük semmi, a mi a jogért folytatott küzdelemnek alapvető vívmányait megtagadná. Persze az ő jelszavai csakugyan nem üresek, telvék azok akárhányiszor fanatikus támadással minden ellen, a mit egy szebb korszak lelkesedése kiküzdött.

Leggyakrabban pedig azt a jelszót adja ki a generalis: hogy az 1848-iki törvényhozás munkája hevenyészett, elhamarkodott. Igaz, akkor sietni kellett. Az akkori reactio fegyveres kézzel támadta az ifju liberalizmust, a mai fojtogatja a haldozlót. De azért volt elég idő arra, hogy a jogállam alapelvei szabatosan körvonaloztassanak s a 48-iki törvények egytől egyik megmutatják a kivitel legbiztosabb útját. A gyakorlati megvalósítás munkáját megakasztotta a betörő ellenség, de a nemzet a hosszú harc és még hosszabb elnyomatás után újra munkához látott.

Nos és vajjon, kik akkor e munka élére állottak, felépíthették-e a megkezdett épületet?

A jogszolgáltatás terén tagadhatatlanul becsületes munka kezdődött s Horváth Boldizsárnak első dolga volt az esküdtszéki intézmény visszaállításása s a sajtótörvény újra életbejuttatása. Azóta 20 év telt el s e 20 évből csak 8 esztendő alatt örvendhettünk kivívott kincseink háborítatlan birtokának. Tizenkét éve annak, hogy az ügyek intézését a mostani kormány átvette s az esküdtszék elleni támadások azóta napirenden vannak.

A Horváth Boldizsár munkája nem hogy befejezést nyert volna, de az általa emelt falak is leromboltattak, s ma már az alapkövet lombozták a reactio csákányai. Jókai országos kortes-utjában valahol — talán Szegeden — a maga szép mesemondó hangján elbeszélte a 12 évi állandó kormányzat áldásait. Csakugyan a 67-től 75-ig gyorsan egymásra bukó kormányok nem fejezhetők be a megkezdett munkát. De ha 1848-ban sietni kellett, há a fuzió előtti kormányoknak nem volt az építésre idejük, 12 évi állandó kormányzat, engedelmis nagy többség urai, mért nem folytattatok hát ti a nagy művet?

Tizenkét év óta mindig azt hallottuk, hogy a sajtó-törvényt, esküdtszéki eljárást revidálni kell. Hol hát a munka folytatása?

A kormány ajkán csakugyan nem üres jelszó a reform, nem, mert bent a szívben nem az újra-alkotás vágya él s a mit tesz, az nem a megkezdett munka folytatása, hanem a szabadelvű intézményeken általa ütött réseknek tágítása.

Tudják azt az ostromló táborban nagyon jól, hogy a politikai szabadságnak legnagyobb biztosítóka a jogszolgáltatás különösen a büntető igazság kiszolgáltatásának szabadsága. Innen az a vad düh, melylyel az esküdtszéki intézménynek olykor-olykor neki rontanak. A támadások megújuló heve félreismerhetetlen visszaháttal van ez intézménynek közvetlen megvalósítóira magokra. A nagy közönség egy-nyí támadásra habozóvá lesz s annyi jónevű jogászt látva az ellentáborba seregleni, gondolkodóba esik, hogy vajjon, a mit ezek a tekintélyek rossznak hirdetnek, csakugyan jó-e még, érdemes-e azt a kikerülő támadások czéltáblájául továbbra is fentartani?

Az esküdték maguk is eme nagy közönség tagjai, kik mindenfelől csak az ostromló zajt hallva, maguk is elvesztik bizalmukat az általuk megvalósítandó intézmény jóságában. A rájuk bízott igazság kiszolgáltatásában ingadozókká, határozatlanokká lesznek s akárhányiszor — újabb időben csaknem minden egyes esetben — oly verdiktet hoznak, mely minden inkább, csak nem veri dictum. Az előbök tett kérdésekre ellentétes feleleteket adnak s határozatuk merő következtelenségével az általuk képviselt intézmény legheresebb ellenségeinek is ignzat látszanak adni.

Pedig nem úgy van. A látszat mögött ott van a rendező kéz, mely a magyáratlan ügyességével a forumot is szinpaddá tudja alakítani. Ennek a kéznek a műve az, hogy a törvényszéki teremnek utóbbi időben nem egy megrázó tragédiája a kaczgók comoediájává lett. Tudják amott nagyon jól, hogy a neveléses ő s e francia közmondás megvalósítása képezi a mai kormány esküdtszék-ellenes rendszerének legbiztosabb eszközeit.

Féle ne értsen bennünket senki. Nem esküdtelink hozzáférhetetlen függetlenségéről van most szó. Szentül megvagyunk győződve, hogy az újabb keletű esküdtszéki verdiktet tarthatatlanságának nem is az esküdték intelligenciájának tökéletlensége, hanem a reactio mai rendszerének tökéletessége képezi legfőbb okát.

Az a rendszer, mely egyfelől folyton-folyvást azt hánytorgatja, hogy az esküdtszéki eljárás mai alakjában lényeges hibákban szenved, a helyett, hogy megragadná az annyiszor kínálkozó alkalmat, hogy ezen hibákat orvosolná, folytonos támadásaival elmergesíti azokat, hogy másfelől tarthatatlannak hirdesse az egész intézményt. Az a rendszer, mely sóvár szemekkel lesi az esküdték minden hibás határozatát, hogy abból fegyvert kovácsolva, az esküdtszék híveinek gyérülő seregét annál erősebben támadhassa, vagy a mi reá nézve még sokkal kényelmesebb, sokkal czélhoz vezetőbb, az egykor mindnyájunk szívéhez nőtt intézményt engedi önmaga által lejártni, hogy mint fájáról a rothadt gyümölcs, hulljon le keblünkről magától. Így legalább triumphálhat, és Jókai bizonyára erre is talál majd dithirambot.

Egyfelől a folytonos támadás, másfelől a folytonos lejárás szirte közt hánykódva, az esküdtszék igazi barátainak módot kell találni, mely a szabad bíráskodás hajóját biztos rúptra vezethesse. Arról, ugy látszik, szó sem lehet egyelőre, hogy az esküdtszéki intézményt a bünyádi eljárás egész területére kiterjesztve, általános törvényvel szabályozhassuk. Miként is remélhetők ezt ma, midőn a meglevőt is soknak, rossznak találják minden nap minél többen.

Igyekszünk hát megmenteni azt, a

mi még meg van, hogy valamikor talán szerencsésen kigázolva a mai rendszer süpedékes talajáról, megszerezhezzük a haladás feltételeit.

Mai esküdtszékünk reputációját pedig csak úgy menthetjük meg, ha komolyan hozzáállunk annak megvitatásához, miképpen lehetne már a mai eljárás keretében elejét venni, az utóbbi időkben napirenden levő képtelen verdiktnek, hogy így ellenfeleinket leghatalmasabb fegyverüktől megfosztva, a győzelmet magunknak biztosíthassuk. Ennek megkísértése lesz legközelebbi czikkünknek feladata.

— **Osztrák-magyar zsidók kiutatisa.** Odesszából jelentik: — Nikolajev, délorozs kikötőváros rendőrönöke értesítette az ott tartózkodó osztrák-magyar zsidókat, hogy harmincz nap alatt el kell hagyniok az orosz állam területét. Minthogy Nikolajevben nagy számmal vannak az ausztrák-magyar országi zsidók, a győzelmet magunknak biztosíthatjuk, a győzelmet az utóbbiak körében nagy izgatottságot keltett.

— **Katkov halála.** Pétervár, aug. 1. Katkov delután Pnamenszki birtokán meghalt. — Katkov Mihály Nikoforovics, orosz publicista, született Moszkvában 1820-ban. Régi nemes család sarja; tanulmányait a moszkvai középiskolákban s az ottani egyetemen végezte, majd Königsbergbe és Berlinbe ment, hol Schelling egyik legbuzgóbb tanítványa volt. Oroszországba visszatérván, a moszkvai egyetemen a filozofia tanárává neveztetett ki mely állásáról 1849-ben lemondott, mert Miklós czárnak az akadémiai tanszabadság korlátozása tárgyában kiadott ukázát sérelmesnek találta. Már régebben irogatott a lapokba, de tulajdonképeni zsurnaliszti tevékenysége csak 1856-ban kezdődik, mikor a Ruszkij Jestnik című hírlap kiadótulajdonosává vált. — A modern liberalizmus elveit fejtegette s különösen az angol önkormányzati rendszer mellett kardoskodott, amivel hazájában rendkívüli feltűnést keltett. Czikkait éles hang jellemzi, vitáiban sokszor kéréhetetlen volt, a minek súlyát leginkább a radikálisok és a szocialisták érezték meg, mert ezekkel folyton ellenzéki állást foglalt el. A lengyel fölkelés, a lízas forrongás, mely 1861-ben az egész orosz birodalmat áthatotta, Katkov politikai magatartását is megváltoztatta. Átvette a Moszkauer Zeitung szerkesztését és ebben az orosz nemzeti párt mellett harcolt. — Az ő működésének lehet tulajdonítani, hogy Muraviev tábornokot Vilnába küldték és hogy Vielpolszki marquiszt állásból elmozdították Sikerei nagy befolyást biztosítottak számára hazájában. Az ő tevékenységére vezethető vissza az orosz kormány ama kísérlete, hogy Lengyelországot — ha kell, erőszakkal is — oroszzá változtassa. Neki tulajdonítható a német elem elnyomása Oroszországban, valamint a Keleti-tenger partján fekvő, nagybárá német lakosságú városok kiváltságos jogának beszüntetése. — Leontiev tanárral a klasszikus humanistai rendszer mellett erős harcot folytatott s mivel Golovnit, az akkori közoktatásügyi minisztert javaslataiknak nem tudták megnyerni, 1865-ben Moszkvában magán-gimnáziumot alapítottak, mely Nikolaj nagyherceg liczeuma név alatt ma is fenn áll. — Golovninnek 1886. májusban bekövetkezett bukása után Katkov és Leontiev közös akciója teljes győzelmet aratott s az orosz gimnáziumi tanterv gyökeres átalakítását idézte elő. Az ő közvetítésükkel létrejött új törvény az egész sajtó ellenzése dacára Tolstoj gr. közölte. miniszter által végrehajtott és fentartott. Sulyos csapás érte Katkovot Leontievnek, legkedvesebb barátjának — 1875-ben bekövetkezett halála által, mely nagyon leverőleg hatott reá II. Sándor czár halála után Katkov ama párt élére állt, mely ellenzte a vidéki képviselőtestületek küldőteiből alakítandó testület egybehívását és kivívta Lorisz-Melikov, Abaza és Miljutin miniszterek elbocsátását, valamint a szigoruan nemzeti, abszolút reakciónárius rendszer keresztüli vitélet. Több ízben megkínálták a közoktatásügyi tárczával, de sohasem lépett be a kabinetbe, csak a titkos tanácsosi mellőlést fogadta el. Vezére volt a németellenes pártnak, bár az utóbbi időben a német-orosz szövetség párt-hívévé vált s csak Ausztria-Magyarország és Oroszország barátokozását ellenzte.

— **Próba mozgósítás.** — Hír szerint a francia próbamozgósítás a tizedik hadtesttel fog megtörténni; a hadgyakorlatok színhelye a Cherbourg és Morlaix közötti vidék. — **Oly terület ez,** melynek választása nem adna a szomszéd hatalmaknak okot a p a n a s z r a ; a vidéken a forgalom sem

nagy s így a hadgyakorlatok e tekintetben sem okoznának kárt.

— **Amsterdamból** jelentik jul. 29-éről: Tegnapelőtt, a zavargások évfordulóján, írta alá a király a fogságban levő elítéltek közül az utolsóknak megkegyelmezését, miután négy közülük már néhány hónap előtt szabad lábra helyeztetett. Most már csak ama zavaros értelmi okozója: Domela Nieuvenhins van zár alatt. De az ő érdekeben megindított mozgalom a nép nagy tömegeiben úgy — látszik — nem talál különösebb viszhangra. — A nép ugyan' s a maga józan eszével nem tudja felfogni, hogy egy foglalkozásszerű igazgató érdekeben mért akarják hatályon kívül helyezni a törvényt, melyet pedig a szegény emberrel szemben irgalom nélkül alkalmaznak, holott ez talán a legkeservesebb nyomortól kergette, nyult embertársának tulajdona után. Tegnap egy kérvényt nyújtottak be a királyhoz, mely alá azonban csak nagyon alsórangú nevek vannak jegyezve; jellemző ezeknek állítása, hogy Németalföldön napról-napra jobban erősödik az a vélemény, hogy a — Nieuvenhinsra kiszabott büntetés nem áll arányban a bírák által bebizonyítottak vett kihágással. — Ezen kívül a j ö v ő h é t e n Amsterdamban ugyancsak e czéllal nagy népgyűlés fog tartatni.

— **A bolgár ügyek.** P á r i s, aug. 1. A H a v a s úgynökség azt a hírt közli Konstantinápolyból, hogy a porta táviratilag felhívta K o b u r g herceget, hogy mindaddig Bulgáriába ne menjen, míg a hatalmak között megegyezés létre nem jön.

Bulgáriában, de kiváltképpen Kelet-Ruméliában nagy izgatottság észlelhető. S z ó f i a, aug. 1. A regencek Várnából Ruszcsukba utaztak és 3 nap alatt valószínűleg Szófiába fognak megérkezni.

P é t e r v á r, aug. 1. Mint az itteni Novoje Vremja értesül, Koburg góthai Ernő herceg azzal a kérréssel fordult III. Sándor czárhoz, hogy ismerje el Koburg Ferdinánd hercegné bolgár fejedelmé váló választását.

P é t e r v á r, aug. 1. Itteni vezérköri értesültek, hogy Koburg Ferdinánd herceg az összes nagyhatalmak jóváhagyása nélkül nem fog lemenni Bulgáriába. A bolgár ügyben, ugy látszik, már legközelebb döntő fordulat várható. A bécsi lapok egybehangzólag jelentik, hogy Koburg Ferdinánd herceg már legközelebb Bulgáriába utazik Pozitív hír azonban e tekintetben még nincs. Csak annyi bizonyos, hogy Nacsevics a bolgár külügyminiszter jelenleg Bécsben időzik, s tegnapelőtt fogadtatott Koburg herceget által Nacsevics azon misszióval bír, hogy a herceget Bulgáriába kísérje. A herceget tegnapelőtt Bécsben volt, hosszabb látogatást tett Nigra olasz követnél, ki előbb a német és az angol követet értekezett. — A herceget Nassy bey, török követéségi tanácsos kereste, de nem találta honn.

Emlékezésed.

(Írta és a debreczeni honvédtetemetben aug. 2-án elmondta: Jánosy Zoltán)

Mélyen tisztelt közönség! A merre csak szemünk tekint: üde, viruló élet mindenütt, a föld meghozta dus gyümölcseit és hogy ne hozta volna meg; hisz' anyi van, hisz' anyi könny hullott reá! — Átsurran a szellő az ingó lombokon s a lomb sohajtása a szellő szavával egygye oivad össze és úgy beszél, suttog a letűnt időkrol.

„Oh, nagy volt hajdan a magyar, Nagy volt hatalma, birtoka!”

Oh, mily dicső, mily nagy valál te, szép hazánk!

Európának első állama! Az ellenség előttd rettegett, s örült, ki barátjának mondhatott!

Milyen máskép' van ma már minden. Hol van hatalmad? . . . Megtörtött! . . . Hol vannak birtokaid? . . . Elrabolták! . . . Hol van szabadságod? . . . Eltűnt . . . elvesztett az is! . . .

Es hűten gyermekid munkája volt, hogy azzá lettél, a mi vagy! . . . De nem, nem csupán gyermekid búne okozta súlyűdedesed; a sors a kérélhetetlen sors keze sulyosodék meg felelted, s ez az, mely leszorítva tart, mely, mint egy új Prometheus, a rabtság gyűlölt sziklájához lánccol! . . .

Oh, nagy, leirhatatlan kin a te sorsod! Ha visszasszál lelkünk s mult felé: borzasztó kép tárul elénk! . . . Vér, vér — mindenütt! . . . A nemzet testét nagy sebek borítják és oly nagyon fáj, sajog mindenik! . . . Oh véghetetlen ok az, a mi nekünk fáj! . . . Ki győzné azt végig elmondani?!

1848/g. te láttad ezt a nemzetet újra nagygnak és dicsőnek; te láttad újra eltörpü, legázolva!

E másfél év megrdemli, hogy róla soha

Vertical text on the left margin: "Ara csak 650", "utánvét", "mellétt", "Budapest", "1871-ben", "1887".

el ne feledkezzünk. Emlékeztetnek reá a még domboruló sírhalmok; emlékeztet reá ama holt orszolán ott az emlék kertben, hátában a belé tört árda hegygyel. A szabadságharcz bus jelképe az!

A magyar nemzet megszokta már a tétlen tepsedést, hozzá látott, hogy helyre hozza azt, a mit századok vétkeztek; újra kezdte a küzdelmet egy szebb jövőért, vissza akarta vivni elrablott jogait. És kezdetben siker koronázta fáradaimait. Voltak nagy fiai, kik érte küzdtek; volt egy S z e c h e n y i j e, ki láng eszével, mint Mózes, vezette nemzetét, kinél nagyobb magyar, igazabb hazafi nem volt, nem lesz soha!... Volt egy lángszavu szónoka, K o s s u t h Lajos, ki nemes honfiai tüzzel elragadó ékes-szóval visszakövetelte a nemzet jogait kinek nevére ma is minden igaz magyar szívében hordozza, tisztelve említi. Volt a hazának egy P e t ö f i j e, egy lánglelkű dalnoka, isten, szellemtől áthatott költője, ihletett látóka, a ki, ha csüggedett, fel tudta bátorítani, fel tudta lelkesíteni!

És folyt a munka és a küzdelem nyomán, az Isten áldásán siker fakadt.

Ekkor mondta a költő: „Nincs a mocsárban már a szent szobor, Fértő ágyából kiemeltük őt, Kihordtuk őt a szárd levegőre!”

Minden jel azt mutatta, hogy eljött a prophéták által megjósolt szebb jövő, hogy Isten szenvedésinket végre megszokta, hogy buzgó törekvésünket áldása kíséri, hogy: „a magyar nem volt; hanem lesz!”

De más volt felőlünk a sors könyvében megírva. Az osztrák megirigyelte tőlünk az első szabad lélegzetet, a melyet három százados pokoli szenvedés után vevünk, megirigyelte boldogságunkat, a szebb, a jobb jövőbe vetett reményünket és reánk tört.

Mi volt ez?!... Hát nekünk nem szabad boldogoknak lennünk, hazánk nagyságán munkálkodunk?!... Hát nekünk nem szabad boldogabb jövőt reménylenünk?!...

Az osztrák azt mondta, hogy nem! És megtámadott; hiszen mi nagyot vetettünk ellene; hiszen mi is élni akartunk!...

Előbb csak ebeit uszította reánk s midőn látta, hogy így nem boldogul; eljött maga. Most már kitört az élet-halál harc; — szabadság, vagy halál! — ez lett a jelszó. Egy felől a zsarnokság zsoldért küzdő tömegei; más felől a rem nagy száma, de hazaszeretettel és a szabadság szellemétől áthatott magyar nemzet! Jóságos Isten! Kételkedhetett volna-e akkor valaki a szent ügy diadala felől?!...

Az volt a harc, az volt a küzdelem! — Ágyuk dörögését, rohanó paripák robajától megrendül a föld!... Villámok és lecsattan a harci szabaly! — Magasan lengő büszke zászlók alatt, pirosok arccsal, villámzó szemekkel harcol a magyar. Legfellebbebb kincsét: a szabadságát támadta meg az ellen és inkább meghal, mintsem ezeket veszni hagyja. Előre hát!...

Hallottátok-e az ő világ csodás hitregét, melyek herosokról, felistenekről szólnak? Herosokról, felistenekről, kik természetfeletti szörnyetegekkel, nemzetekkel küzdöttek egy maguk!

E felistenek támadtak újra fel és küzdtek oly dicső, nagy harczokat, melyek bámulattal töltik el a világot, melyek arany betűkkel vannak felírva a történelem örök lapjaira!

Ki állhatott volna ellent nekik?!... Fut, fut az ellen, homlokán a gyálatással, szívében kétségbeeséssel!... A haza földéről az ellenség mindenütt kiverve; és úgy látzott, mintha az igaz ügy diadalt aratott volna!

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Polonienszky vára *)

(Kósa Barnának, a lengyel-barátunk és a Lengyel emlékek írójának ajánlva.)

Polonienszky vára — egykor sasok fészke, — Komor arccsal mered a nagy semmisségbe. Századokon által legmagasban állta, Messze tájon egysé magasabban nála. Kincse ki nem fogyó s harczdett volt karja. Hej, de ma már mindezt feledés takarja! Dicsősége, fénye helyen már csak rom van, Kincse széjjel szórva, ura fekszik holtan Örök fényből, örök setétségbe szállt le. Ott könyörg a melyben: De profundis ad te Mi Domine clamo!

*) Polzka Kaszmir grófnak Polonienszky vára Dicsősége helyen áll romokká valva; Falait az idő penészszel befedte. Hej, sok zivatar is zúgott el felette! Majd őt támadták meg, majd támadó vala.

*) Elvitázhatatlan tény, hogy Lengyelország, mely századokon át Európa leggyádagabb és leghatalmasabb államainak egyike volt, szabadságának elvesztését és végre bukását nemesei azon veto (tiltakozom) jogának tulajdoníthatja, melylyel élve, bármely nemes megakadályozhatta a legüdvösebb törvény vagy intézmény létrejöttét. A történelem igazolja, hogy a poroszok és oroszok egy-egy ily szegény nemes megvásárlása által hatalmuk és erdményében mindig káros befolyást gyakoroltak Lengyelországra belügyeire. Kevélységükből származó elbizakodottságuk aztán csak kegyelemdefésnek maradt hátra. *) Polzka, Lengyelországot jelent.

De elborult az ég észak felől s így az eddigienl sokkal nagyobb veszély előérzete sulyosodék a kedélyekre.

S csakhamar beigazolták a következmények, az előérzet nem ámitott.

Az egyik zsarnoknak segítségére bejött a másik hazánkba; az orosz!

Ah, mint dermeszté meg az északi szél a szíveket!... Oh, mint lettek a győzők fúttokká!

.. Mi okozta e roppant változást? Oh nem egyedül az orosz óriási hada! A számarányt még kipótólhatta volna a győzelem-szülte hátorság, lelkesedés és hazaszeretet! Nem ebben volt hiány, óh nem ebben! Az volt a baj, akadt olyan ember, kinek kezében volt a legnagyobb hatalom, ki mégis el tudta árulni hazája szent ügyét, melyért már annyit vér folyt, melyen az egész nemzet rajongva csügött.

A magyar derek had, melyet Görgey vezérelt, nem bocsátkozhatott döntő ütközetbe az oroszszal, hátrált hátrált folyvást az uton, mely világsónál a gyásos fegyverlettel végződött.

Csak Bem tartotta magát egy ideig Erdélyben. Azután ő is levertett. Nem volt elég erő rendelkezése alatt. Magyarországon is viték kisebb csatákat egyes hadtestek; de azokat sem koszoruzta győzelem. Ily győzelmel harcz vivott itt Debreczen alatt is. Ismeritek annak történetét; hiszen még élnek közöttünk olyanok, kik ama nagy időknek, fényes dicsőségnek, szomorú bukásnak szemtanúi voltak kik a hazáért véreket ontották. Itt is győzött az orosz s ki tudná számba venni a véres áldozatokat kik itt elhullottak? Isten áldozatok voltak ők kiket a fővezér árulása dobott a szuronyok élébe, talán azért, hogy e veszteség is indokolja majd a gyálatos, gyáva árulást, mely később Világosnál kicsavarta a nemzet kezéből a fegyvert.

Elbukott a szent ügy, elbukott a haza! A nemzet átka sújtja azt, ki mint halálán gyermek undok árulással sirba döntötte önön hazáját!

Oh borzasztó lehet az élte annak, ki „egy nép halálát hordozza keblében ostorul!” — Pokoli gyötrelmek tépik annak szívét, de megérdemelte.

Ti pedig itt a zöld hantok alatt, ti igazak voltatok s ha még hiányzik valamí a boldogságból, melylyel az ég bukástokat kárpótola: adja meg azt a nemzet áldása, s azon tudat, hogy a világi nagy sir nem tetette el örökre a hazát!...

Eljöttünk hozzátok, hogy hantok felett áldó imáink elregejűk, hogy töletek hazát szeretni megtanuljunk. És úgy tetszik mintha itt köztünk volnátok, visszatérő szellemetek szívtök lángra gyújtja!... szívtökben ég a hon szerelme s itt hantokon szent fogadtást teszünk, hogy a hazát szeretni fogjuk utolsó szívdoobbanásig.

S hogy rólatok meg nem feledkezzünk, legyen záloga szebb, dicsőbb jövőnek. Ajkunk áldó imára nyílik minden szavunk, minden lehelletünk reátok, hantokra kéri a mindenható áldását!...

Hantokon nyerünk mi új erőt a küzdelemre, melyek reánk várnak. Oh még sokat kell küzdenünk, a mig hazánkat újra nagygyá s talán egykor szabaddá is tehetjük! — Az északi rém újra fenyeget, vigyázatok, mindenki részen álljon, a szív, a kar helyen legyen! — E rém halálos ellenünk nekünk és előbb-utóbb meg kell vele küzdenünk életre-halálra! Ne féljétek az Ur segítni fog; megelégette már szenvedéseinket és fegyverünket diadala vezérli. És hogyha győzünk: akkor újra nagy és szabad lehet sokat szenvedett hazánk, óh

Bizoniyitja: rongált, sebekkel telt fala. Zivatarral, harczszal szembe szállott bátran S gyöngye, apró fereg, (ott került a várban) Ledöntötte... Csillag magasságból szállt le, Csak sóhaja hallszik: De profundis ad te Mi Domine clamo!

Polzka Kaszmir grófnak Polonienszky vára Buszken áll a tájban, — reá vall urára. Benn a vártermekben se hossza, se vége A vigságnak; foly az este, reggel, délbe Mézes a ku lánnyal, édes szavu bárdal, Nem egy napig hétig, hónapokon által.

„Ti urak, ti urak, mondjátok meg nekem — Szól a várur göggel — a föld kerekégen Olyan boldog mint én, akad-e még ember?... Drágaságom, kincsem anyi mint a tenger. Hát aztán a lányom S z l o b o d e l l a *) lányom Legszebb rozmarinszál szeles e világon! Messze földről jönnek, versenyeznek érte, Fejedelmi herczeg akarhány megkérte Könyörögve jöttek, földön kusza terden. Lányom csak azt mondta: nem ilyen kell nekem.

Porosz, orosz? soha! lengyel lesz a férjem.

Hogy a porosz s muszka fejedelmek titkon Leselkednek? — no de az csak az én titkom. En tartasok-e tölük? balga urak hátra! Tegyetek szert előbb olyan jó barátá Mint minővel én im Vetoszkyben*) bírok

Urak, lengyel urak! ti legyetek bírok, — Szlobodella lányom, — mig mi harczba járunk.

Jobban ki védne mint Vetoszky barátunk. *) Szlobodonyi szabadság, függetlenség. *) Veto tiltakozom; a lengyelek hírhedt joga.

lesz még egyszer boldogabb világ is, „lesz még egyszer ünnep a világon!”

Ti zöld sírhatok, most Isten véletek, még elővünk hozátok minden évben s ha egyszer mégis elmaradnánk: arról megtudhatjátok, hogy nem vagyunk többé! Akkor hervadjon el virágotok, hervadjon el zöld füvetek! — Miért is volnának ezek; ha nincs, a ki könnyeivel öntözökéket! — De nem, de nem!... Mi élni fogunk

„Élni fogsz hazám; mert élned kell... dicsőség És boldogság léssen a te életed: Véget ér már a békéközna pi vesződség, Várd örömmel a szép, derült ünnepeket!”

Addig pedig zöldülj te sir, ezer virág nyíljék fölötted!...

Ti bajnokok, ti elhullt daliák, kik itt nyugosztok csendes boldogan, a kiktől megtámultak a hazát szeretni, áldás lebegjen hantotok felett, pihenjétek csendesen, Isten véletek!...

HELYI HIREK.

Katonai tulkapás.

Debreczen, 1887. aug. 9.

(r. e.) Már tavalyi számainkban volt alkalmunk felszólalni azon bosszantó eljárás ellen, melyet a helyben levő közös hadseregbeli katonaság enged meg magának egészen önkényesen és minden jog ellenére, a Gilyányi-lovassalaktanya és ispotály előtt járó-kelő közönséggel szemben Nem elég az, hogy a katonák — a gyeplő átmaszkálva — bejárnak a szomszédos boldog-kertbe, ott csemegéznek és hölgyekkel szeretkeznek, úgy, hogy egy katonát e miatt tavaly le is löttek; nem elég, — hogy kivált a kórházból csufondáros és illetlen szavakat kiáltanak az arra menőkre és így nem elég, hogy a katonaság a saját keblében sem képes a fegyelmet fenntartani, de e helyett még valóságos katonai regula alá fogta azon polgári közönséget, melyet dolgai a boldogkerti szőlős- és nyaraló-kert fele visznek. Tavaly egy tanítókból álló társaság nevében figyelmeztettük a polgári hatóságot azon anomáliára, hogy az arra átjárókra az ispotály előtt álló ör „Halt wer da“-t kiált és ha a c z i v i l nem tud „Gut Freund“-dal felelni, ráfogja a fegyvert és legyen ott nő vagy férfi, arra úgy rájleszt, hogy a szegény azt sem tudja, hová legyen a nem várt fogadtatásra. Felszólalásunk a városi hatóság gyámoltalanságát felcsiklandozni nem tudta, miglen ma már újabb esetek merültek fel, — a melyek együttesen most teljesen megerített botránnyig fajultak és ha nem lesz segítség, mihamar el lehetünk készülvé egy debreczeni Janszky-ügyre. Tekintélyes polgárok, még pedig — ha ez hatóságunknak jobban imponál (l) rendjelesék és előki tisztet viselőik is, jelentik, hogy a mult napokban a rájuk harsanó „Halt wer da“-ra magyarul „Jó barátot“ fellettek sekkor az ör rájuk fogta a fegyvert és ismételte a „Halt wer da“-t Ha a társaság egy tagjának nem jut eszébe nem e t ü l felelni, lehet, hogy az ispotály előtti ör egészen a maga „reglamája“-szerint leó valakit a polgári társaságból, mint hogy nem régen lött le az ör egy katonát Budapesten. Sietünk magunk is meggyőződni a polgárságra néve oly törvénytelen és sérelmes állapotok mibenlétéről és tapasztaltuk, hogy más más órákban néha rákiáltanak a járókelőkre, néha nem de a p a s s i r t szót csakis német válasza lehet kiérdemelni, e nélkül pedig az embert egészen l lönek. Kérjük már most, hogy mi jogon foghatja a polgári embert bár mely katonai regula alá a közös-hadsereg? Ha a közös-hadsereg nyelve az — ímadott n e m e t, mi jogon követeli a magyar embertől, hogy derüre-borura német válaszokat kiabáljon?

Mért kell a magyar polgárnak okvetlen tudnia, hogy mit jelentenek és mire valók a katonai „Halt wer da“, „Gut Freund“ és „Passirt“-szók? Kérjük továbbá, hogy mi értelme van a kaszárnya és ispotály előtti megszólítgatásnak? Nincs most háboru, hogy kémtől leheszen tartani, amaz épületekben nincs puskapor, hogy őrizni kellene és előttük elvégre is nyilvános közut vezet el, a melyen mindenkinek, a ki rendesen, zajtalanul megy dolgai után, nyaralójába, vagy onnét haza, háborítlanul szabad közlekednie. Ha a katonaságnak egyszer eszébe jutna tanyát ütni a főpiaczon, ott is csak a híres „H o l b e r d ó“ mellett közlekedhetnének? Kialtson az ör akkor, ha a járókelők garázdálkodnak, de ekkor sincs egyéb joga, minthogy az ilyen embereket bekisértesse. A katonaság eljárása tehát határozottan botránnyos tulkapás, a melyet tovább tűrni nem lehet és a melylyel szemben határozottan föllepni elodázhatlan kötelessége városunk hatóságának. Nem hiszünk, hogy e haság nem bírna arra elegendő erélylyel és befolyással, hogy a katonai parancsnoksággal szemben ne csak föllepjen, de jogos kívánságát érvényesíteni is tudja. Az ügyet minden-esetre kiváló figyelemmel kísérendjük.

Hogy pedig a katonaságnak, a polgári elemmel való torzsalkodás helyett, mifele boldogkerti látogatással szemben kellene fegyelmet tartani, arra már is szolgálhatunk újmutatással. Az ejjel 1 és 2 óra között ugyanis a Gilyányi kaszárnyából mintegy 6 huszár betört a boldogfalvi kertbe s ott dézmálni kezdték a gyümölcsöt. Vass Pál, az öreg csász, észrevette őket s megakartá gátolni a tolvajlást. A huszárok azonban rátámadtak a császra, elvettek a puskáját s avval és szőlőkarókkal bevették a csász fejét, ki súlyos sérüléseket kapott. — Az különben mindegy, akár milyeneket, földög az, hogy a katonák átjárnak a kertbe. Beszélük, hogy e tettere a huszárokat bosszuvágy is ingerelte, mert ugyanezen csász tavaly nyáron rá lött egy huszárra, ki a boldogfalvi kertben gyümölcsöt akart lopni. — A csász jelentkezett Czerlien ezredesnél, ki a vizsgálatot megígérte. Az ügy áttétetvén a katonai parancsnoksághoz, reméljük, hogy végre valahára elejét fogja venni a folyton ismétlődő tulkapásoknak és kihágásoknak s intézkedés történik daczára annak, hogy a huszárok a napokban már gyakorlatra indulnak. Arról értesülünk, hogy mátl kezdve (nem tudjuk meddig) éjente rendőrök cirkálnak a boldogkerti szőlők tájékán.

* Lapunk f. szerkesztője — hosszabb távollét és betegeskedés után — munkásságát a mai napon újra megkezdette.

* Nincs filozszo! A következő sorokat vettük: „Tek. szerk. Ur! Több szakértő ösmérosómmal beszélvén, arra a meggyőződésemre jutottam, hogy a mit a boldog-kertben szakértősködött két professor ur filozszerás telepnek nézett, abban a filozszerának nyoma sincsen. Azon tőkebben a filozszerát feltalálni nagyító üveggel sem lehetett, és hogy a boldogkertben és más kertekben több vagy kisebb quantunban (mint p. u. a homok-kertben is, a melyben az egyik szakértő ur szintén birtokos) található elsenyvedt tőkek, ennek oka az, hogy két év előtt u. n. a r v á k a t ültették s ezek a kedvezőtlen időjárás folytán nem sikerültek. Homokos talajba filozszo nem jó, és miután a felsoroltak szilárd meggyőződésemet képezik, kijelentem, hogy egy a „Debreczen-ben megjelenő

En neveltem őt fel, bizhatom hát bátran Érttem sikra lépni akárhányszor láttam.

Ti urak, ti urak, mondjátok meg nekem Ki oly boldog mint én e föld kerekégen? *

Polzka Kaszmir grófnak Polonienszky vára Harcias szint öltött, mintha ellent várna. Pereg a dob, harsog a kürt szava szerte, Harczra készen áll a sok daliás levegte. Hattyu fehér lován ül az öreg Polzka Indulásra készen paranc okat osztva.

Isten veled várom, Isten veled lányom, Mennünk kell, az ellen betört a határon. Ne várossuk soká, majd megmutatjuk mi Hogyan kell harczolni, s ok: miként kell futni.

„Lányom, édes lányom, Szlobodella lányom Mért vagy olyan halvány, mi bajodat látom? Nem tudom jó atyám megértesz-e engem Könyörögök, ne hagyj itt, mert vésztünket sejttem”

„Gyermek, minő szó ez! — lengyel nő beszél így?...”

„Atyám, édes atyám!“ s atkarolja térdit... „Balga, hiszen mondom: Vetoszky itt marad!”

A leány letérdel, — ámul-bámul a had, — Atyja elé kuszva szól elhaló hangon: „Atyám, kezeid még kezeim közt tartom É r t s m e g! — ha itt hagytok, utolsószor láttok

... Oh azok a rémes, vészjósló álmok!... Vetoszkyban ne bizz' ő reg em ber, gyenge, A r a n y a b á l v á n y a... ne bizz' benne!”

„Elég asszony! — mondom, — mig mi harczba járunk Védőd, p a r a n c s o l ó d: Vetoszky barátunk.

En neveltem őt fel, bizhatom hát bátran Érttünk sikra lépni akárhányszor láttam.”

Buszke Polzka grófnak Polonienszky vára Hallgatagon áll a néma, csöndes tájba.

... Mint zsákmányra leső óriási vércse Komor, vészes felhő-tömeg leng a légbe. Régi ellensége a vihar is megjő, S elethalal harczot kezd vihar és felhő. A cikázó villám világít mint fátyla... S megszakad a felleg foszlányokká valva.

Nyugtalan álmából Szlobodella ébred, Ajtáján kocognak: „Jöttek grófnó érted. Polzka gróf követe hős Ágoston herczeg”) Üzenettel vár rád.“ Mulnak rövid perczek, Tündök magában, ... menjen-e, ne menjen? Atyai parancs áll sejtelmével szemben... Végre lassan kijött; — egész teste remeg Előtte: Vetoszky és Ágoston herczeg... A két alak mögött mintha anyja árnya Emelt karra intne, könyörögve állna... Megdobbant a szíve a remegő lányunk Futna vissza... késő!... már rá rohanának. Megragadták karját, ... nyergelt lovak készen S nyomtalan eltűntek zivatáros éjben.

Zug a vihar, zúg-búg, eső csak úgy szakad, ... Mintha földből jönne gyöngye sohaj fakad: „Szegény atyám lásd, lásd, álmom nem csalt

Nem hitted el nekem... De profundis ad te Mi Domine clamo!”

Buszke Polzky grófnak Polonienszky vára Azaz dehogy övé, az oroszé már a!

*) Ágoston, szász választó fejedelem, az orosz csárónó kégyéből lengyel királylyá választato, t.

dolgozatot, mely a két szakértő ur fi-
lokszera-vadászi hajlamait alaposan romba
döntene, egy arany tiszteletdíjjal jutalmaznak,
Kelt stb. Egy kerti gazda.

Az 5000 frtos lopás. Említettük
tegnap, hogy rendőrségünk megkereste a nagy-
várad rendőrséget az iránt, hogy fogjon el 3
czigányt, kik az egyik tettes: Berki vallo-
mása szerint, szintén kaptak 300 frtot a Pal
lagitól ellopott pénzből. A nagyvárad rend-
őrségnek sikerült is Kovács Kálmán és Ko-
vács Mihály czigányokat elfogni s ezek ma
reggel meg is érkeztek Debreczenbe. A har-
madik gyanús egyént: Kovács Teréz azonban
nem találták meg. A várad czigányok azon-
ban — noha Berki, a rokonok, rájuk vallott
— mindent tagadnak. A vizsgálat tovább
foly.

Egyház-kerületi gyűlés. Az
ev. protestáns egyház tiszai kerületének őszi
közgyűlése f. é. aug. hó 10. és 11-én tartatik
meg Miskolczon és erre a hegyaljai egyház-
megye részéről, G á s p á r Imre szerkesztő
küldetett ki a debreczeni egyház-tanácsnokok
közül.

Elfogott raj. Ujabb szerencsén
sikerült elfogásról adhatunk hírt olvasóink
nak. Egy vidéki atyafi ugyanis mehkasokat
vásárolt ma és a midőn a hatvan utczán dö-
czögött volna hazafelé, egy, a kismester-utca
szögletén álló fán, elszabadult mehrájt pillan-
tot meg. Fogta magát emberünk és miután
az anyaméhet nagy jártassággal elcsipte, ennek
nyomában csakhamar bevonult a kasba az
egész mehkakompanya és így tette csakhamar
hasznossá az új kast. A szerencsén sikerült
rendőri műveletet sokan nézték végig a déli
órákban.

Aug 2. A debreczeni csata emlékére
rendezett ünnepély — mint tegnap leirtuk —
legszebben sikerült. Tudósításunkba azonban
— téves információ folytán némi hiba csu-
szott be. Nevezetesen azt irtuk, hogy János-
y Zoltán a Vékony Sándor által készített
emlékbeszédet mondta el, — holott az emlék-
beszéd, mely általános dícséretet viott ki.
Jánosy Zoltánnak (ki a legközelebbi éret-
ségi vizsgát egyedül tette le kitüntetéssel)
s a j á t m ű v e. Koszorukat küldtek az ün-
nepélyre: Dragota Ignác, Frindt Anna
(ki az abszolút korszakban is megkoszoruzta a
honvéd szirokat) Kacsokovics Kollner Teréz (ki
szerkesztőségünkbe küldte a szép érczoszorut)
Boros Sándor, Vertessy Lajosné s Moldo-
ványi Irma urhölgyek. Ezeket kívül — név-
telentül — még számos koszorut küldtek. Tu-
dósításunkat még azzal egészítettük ki, hogy
Boldizsár Kálmán az emlékerbeszéd M. Kovács
Gyulának „Árpád sirján” című költeményét
szavaltá.

Távuszás a Balatonon. Prop-
per N. János ur, a debreczeni kereskedelmi
akadémia igazgatója csakugyan vállalkozik a
Balatonnak hosszában való átúszására. Ezt a
nagy távolságot, a 73 kilométert, a verseny-
zőknek, ha ugyan Propper uron kívül még
másoknak is i. sz. kedvők és bátorságok e me-
részt sportra adni magokat, négy nap vagyis
96 óra alatt kell az artheletikai clubb által
megszabott feltételek értelmében uszva meg-
tenniök. A kitűnő uszó híreben álló igazgató
ur szomban utazott vissza B Füredre, hová
az 500 forintos tete, melynek ellenében an-
nak tiszterese van állítva, már megelőzőleg
sürgönyileg küldötte el. Debreczenben hol
most legalább is minden 50-dik ember uszni
tanul, a legelenkebb érdeklődés nyilvánul
a táv uszás iránt s izgatott kíváncsisággal vár-
ják annak eredményét. Városunkból számos

fogadás történt, nagyobb összegekre is ezen
uszásra nézve; némelyek bi totra veszik, hogy
Propper ur a kitűzött idő alatt átúszja a Ba-
latont, mások ellenben nem hiszik, hogy e
vállalat, melyhez hasonlóra még eddig nem
emlékszik a Balaton története, sikerülne. Szek-
rényessy Kálmán egyike a legjobb uszókak a
Pester Lloyd ban kijelenti, hogy ő a tavuszás-
ban nem vesz részt, mivel ő már néhány év
óta a léghajózás sportra adta magát.

Az épülő Debreczen. Az épít-
kezési kedv városunkban az időn igen élénk
s számos új épület, átalakítás, toldalek épület
köszöni annak létrejövetelét, melyek részben
már készen vannak, részben meg befejezésre
várnak. A tanács az idén következő nagyobb
építkezésekre adott engedélyt: Arany István
Csapó u. 471 sz. udvari toldalek, Balu Fe-
rencz Péterfia 1190 sz. utca új épület, Bal-
ogh János Péterfia 848 sz. Kovács műhely,
Bay Gábor Miklós utca 1927. sz. alatt, utcai
és udvari új épület. Bagdi Károly Csokonai
u. 1457. utca új laképület, Bloksay József
Kádas u. 1492. több udvari lakosztály, Beké-
nyei Ottokár Sz. Anna 2547. udvari lakás bő-
vítés, Csapó Ferencz N.-Csapó u. 278. utcai
új épület, Dinnyes Gyula Darabos u. 1035
utcai műhely, Eklí Gábor Péterfia 963. ud-
vari laképület és műhely, Gáll Ferencz Nagy
Várad utca 2087. sz. több udvari lakosztály,
Hirschfeld Armin Nagyutca 1694 raktár
építés és udvari laképület átalakítás. Hidvéger
Mihály Kádas u. 1886 új raktár, Kripkó Ká-
roly Paacsirta u. 235. utca laképítés. Keki
Sándor Péterfia 936. utcai új épület két lak-
osztályal Kallai Mihály Serház utca 947.
utcai laképület, Kerekgyártó István Kisvárad
utca 2112. udvari laképület. Kiss András
Nagy-Várad utca 2226. utcai homlokzat dí-
szítés és vendéglő átalakítás Magyar István
Homok utca 3002. utcai laképület, Major
Sándorné Hajó utca 1146. utca építkezés,
Menyhárt János Darabos u. 1047. utcai tol-
dalek építkezés, Nagy Sándor Kokas utca
526. utca laképület, Orosz Péter Nagypéte-
ria 868 utca laképítés, Pető István Timár
utca 2290 utca laképítés, Reich Hermann
Hatvan u. 1536. utca új épület, Szathmári
Péter Domb u. 113 udvari új lakosztály, Si-
monffy Imre Csegléd u. 3155. udvari új lak-
osztály, Szucs Mihály Csokonai u. 1961. utcai
új laképület. Somogyi Imre Egyháztér 341.
utcai homlokzatszítés. Scheer Lajos Nagy-
utca 707. udvari laképítés, Dr. Szikszay
Szabó József N.-Csegléd u. 2566. utcai hom-
lokzat átalakítás. Szekely József Barna köz
1997. sz. utca laképület átalakítás. Sima-
csek Ferencz Késes utca 4527. szám alatt
utcai laképület, Szabó Mihály Hatvan utca
1547. szám a. utcai új laképület, özv. Simon
Györgyné Piac u. 1761. utcai boltok épite-
se. Szemere Imre Meszma u. 579. utcai lak-
épület építése és átalakítás. Torda János N.
Hatvan u. 1550. utcai és udvari új laképület.
Tóth Antal Péterfia 811. udvari építkezés
Debr. takarékpénztár Piac u. 1898 sz. két-
emeletes berház építése. Tóbi István Széché-
nyi u. 1783. szám utcai homlokzat díszítés
Ürbányi Ferencz Szent-Anna utcai udvari
lakház építés — Weisz Mózes N.-Várad u.
2092. udvari építkezés. Vertesi Lajos Szel u.
2463. u. udvari építkezés. Vecsey Imre Péte-
ria 810. udvari építkezés. Vecsey Zoltán Egy-
háztér 1582 - 83 udvari építkezés. Zöld Mihály
kis-mester u. 1119. udvari építkezés. Ezeket
kívül nagy arányú a középipítés. A roppant
terjedelmű állami dohánygyárnál tavaly kez-
dett építkezések (a két emeletes pipadohány-
gyári főépület, gépház, javítóműhely) közel
állanak a teljes befejezéshez. A cseglédutcai
ref templomban még csak a belső felszerelés
hiányzik, egyébként készen van a díszes styl

szertü templom. A város is nagy mértékben
vesz részt az építkezésben. Két új tanítói la-
kát, tágas járványkórházat, a hatvan utcai
és a várudutcai temetőkhöz hullakamarát
építetett. A dohánygyár és a Váradutca közti
fedett csatornából a Bányáutcai rész majd-
nem egészen készen van. E csatorna hossza
több mint 1300 m. lesz s a sóházféle dohány-
raktárt északról fogja megkerülni. Rövid idő
mulva hozzáfognak egy új másik fedett csa-
torna építéséhez is az Árok utczának péter-
fiál végénél. Az utczák kövezése, kocsis és
gyalogjárda burkolatok készítése is tetemes
összegeket igényel ez évben. A Varga-utczát
új kocsit burkolattal látták el. A Szevényi
utca kocsit burkolattal új kockakő burko-
lattal cserélik fel Elkészült a dohánygyárhoz
vezető új kút is. A Csegléd utca elején a
déli oldalon próbaképen Melocco féle burko-
latból készült a gyalogjárda, mely igen csinos
és talán czélszerűnek is fog bizonyulni. Itt a
költségek felet különben az áldozatkész debr.
takarékpénztár viseli Ugyanígy burkolattal
látott el a kaszinó előtt bérkocsi állomás. A
termény és áruaktár részvénytársaság is nagy-
szabású átalakítási munkálatokat eszközöl-
tett a volt czukorgyári épületeken. E munká-
latokat a Varga Ferencz és Tóth István jó-
birnevével építőczég végezte. — Végül az idei
építkezések közül legnagyobb költség-
get igénylő s legtöbb pénzforgalmat előidéző
mely péterfia utca végén a gőzmalom szoms-
zédságában folyik, a hol is a Szikszay József
180 - 200 ezer forintba kerülő uszodája, gőz
és kádfürdője és koreszalyzó tere épül a Szik-
szay Lajos tervei szerint. Szóval Debreczen
fokozatosan épül, halad előre.

Czigány karaván (u n kolom-
párok) tartózkodnak a v.-pircsi uton, szemben
a kőraktárral. A fekete sereg nem csak kol-
dulással, de erőszakos támadással is alkalmat-
lanokkal a járó-kelőknek s tegnap formálisan
fosztogatni kezdték egy gyümölcsöző asz-
szonyt. A támadókat bekisérték, de nem ártana
odább expedálni az egész kompanyát. Mert
szerencse még, hogy van egy faj, a melyet
tetszés szerint kergethetünk ki onnan a hol
kellemetlennek bizonyult.

T u z Sáránd községben eddig ismer-
retlen tettesek felgyújtottak egy házat mely-
t a malom és gazdasági épület, meg több
gazdasági eszköz is elégett. A kár, mely
Csuka Mihályt és Jánost, valamint Diós An-
drást sújtja, 2445 frt 50 krra van becsülve.

Debreczeni színtársu-
lat társigazgatói Beregszászra fognak 12 elő-
adást tartani, ha 80 bérlet aláírással bizo-
sítva lesznek. A társulat ak ujjában Vesz-
rémi Jenő is tagja lett, a társulat — eddigi
megállapodása szerint szeptember 12 én men-
ne át Szigetről Beregszászra s honnan 26-án
jönne be Debreczenbe, hol az előadások e
szerint okt. elején vennék kezdetüket.

A toldalek háj. Érdekes tárgyat
mutogatnak egyik üzletben: egy piros szalag-
ba csavart valamit. A valami egy női hajfo-
natnak az alsó része s eredetileg az volt a
rendeltetés, hogy egy csinos leány hajának
mesterséges uton adja meg a kellő hosszúsá-
got, a mit a természet megtagadott a kicsi-
kétől. Nem is lehet csudálni hogy a divat
fortélyait nem ismerő szépség, oly ügyetlenül
kötötte fel a toldalek, hogy mikor ima köny-
vet válogatott a boltban, lecsusszott a piros
pantlika a benne lévő hajjal együtt s a hos-
szhajú kislány a jelenlévők csudalkozására
rövidhajú kislányává változott át. Ez a bolt-
ban maradt haj is igazolja Ferencz francia
király mondasát: „Hiuság, asszony a neved.”

Lövészet. Az 1887. Julius 31 én
tartott lövészetet díjat nyertek szegélvessel
Veszter István 1 db 10 frankos aranyat leg-
jobb mellyövessel Szűcs Károly 1 db 2 frtos
tallert legtöbb körlövessel Budaházy Miklós 1
db 1 frtos tallert.

A z s i b v á s a r b a n ma délelőtt a
rendőrség két zsákot melyet a gőz-malomból
loptak el, elkobozott.

A szomszéd b o l. Biharmegye
és Nagyvárad város törvényhatóságait fel-
szólította a szövetséges lépett gazd. egyletek
végrehajtó bizott ága, hogy hassanak oda, mi-
kép az orsz. vásárok lehetőleg a megye kivá-
lóbb helyeire szorítsassanak, mert a mostani
rendszer nagyon szétforgásolja a forgalmat.
T ó t h M a r i c s e l é d leány Megyeri Ninának
10 é. fiatal leányával férődni ment a Körösbé.
Azonban egyedül tért vissza. — A gyermeket
elvitte az ár. Az anyá panaszt tett a rendő-
rségnél. — A B e r e t t y ő folyóba fult egy
Tunduk Gábor nevű mezei munkás — Három
kis gyermeke siratja halálát néjén kívül. —
A „S á r r é t i népbank” takaré- és hitel-
szövetkezet B.-Ujfaluban pénzintézeté alakult
á.

A z uszoda vize m i k i lesz
eresztve s holnap aztán a fürdőző vendégek
része lesz alkalmas. Szombaton az uszások-
tatás már a reggeli órákban is megkezdődik.

N y i l v á n o s k ö s z ö n e t. Feld-
man Sándor ur a debreczeni kereskedő ifjak
önképző egyesületének részére 15 azaz tizenöt
forintot juttatott kezemhez, mely szives ado-
mányáért fogadja ez uton is egyesületünk ne-
vében nyilvános öszinte köszönetemet. Biró
József egyesületi elnök.

Muzsák.
Egy író öngyilkossága.
A magyar irodalom egy érdemes alakja
a bohém társadalom egy jellemző képviselője:
Balázs Sándor kit különösen a hől-
gyek kedveltek mulattató felolvasásaiért hét-
főn délután sajtóközleg vetett véget életének.
A hír az esti órákban gyorsan elterjedt a fő

városban s különösen írói körökben általános
megdöbbenést keltett. Mint író évek óta mű-
ködött több-kevesebb sikerrel. Egyike volt az
50-es évek busuló magyar íróinak, kik a ha-
za sorsa fő ötti bánatukban borban kerestek
enyhülést.

Hétfőn délután 5 órakor a kerepesi-uti
köztemetőben a 35-ik szakasz 4 ik sorának
40-ik sírján Balázs Sándor, a nemzeti színház
könyvtárnoka, merget ivott s csakhamar meg-
halt. Mellette egy kiüritett üveget találtak,
melyről konstataáltak, hogy az 60 gramm czi-
ankáliát tartalmazott s az üveget Balázs fené-
kig tritette.

A mentőtársaság kiküldöttjei csakhamar
megjelentek a helyszínen, de minden mentési
kísérletről, látván az eltorzult holttestet, azon-
nal lemondtak. A méreggel telt üveg mint a
rajta levő papír mutatja, az Oroszlán gyógy-
szertárból került.

Az öngyilkosságát Balázs Sándor kis leá-
nyának Rózának sírján követte el. A holt-
testnél egy levelet találtak, melyet tőle elvált
nejehez, Bogárn Vilháoz címzett s mely így
hangzik: „Utolsó üzenet. Szívem még erted
dobog gondolatom még veled foglalkozik, a
vágy még hozzád száll, szerelmem még osz-
talanul egészen a tied, de mikor e sorokat
olvasni fogod —”

Senki sem sejtette, legjobb barátai sem
gyanították távolról sem, mi megy végbe Ba-
lázs lelkeben. Évek óta gyógyíthatlan beteg-
ség kínozza s az keserítette el életét. Öngyl-
kosságának oka is gyógyíthatlan betegség.
Holttestét a Rókus-kórház halottas kamrájába
szállították. Temetése a nemzeti színház költ-
ségén fog vegbe menni s előreláthatólag a fő-
városi írói és színeszi világ teljes számmal fog
a temetésben megjelenni. Eltérjési adatait a
következőkben foglaljuk össze:

Balázs Sándor 1830. december 30-án
született Kolozsvárt. Korán az írói pályára
lépett s különösen beszédeivel, rajzaival, de
színműveivel is sikert aratott 1860 ban egy-
bekelt Bogárn Vilma enekesnővel. A Petőfi-
társaság alapítása körül különösen nagy érde-
me van Balásznak.

Balázs szépirodalmi munkái közül meg-
említjük az Égben cz. szindarabot, mely pá-
radíjat is nyert. A Strike cz. darabot Balázs
Sándor Szigligetivel együtt írta. Többi szim-
művei közül említés érdemelnek A boldogult,
A pesti vízvezeték, A kis árva című vigjáté-
kok, A kőrösi lány című népszínművet a
népszínház annak idején előadásra elfogadta,
de Balázs tiltakozott ellene, mert nagy válto-
ztatásokat vittek végbe rajta. Általános elis-
merést aratott Balázs a Visszatért feske cz.
regényével, továbbá Tükör törmelekek cz.
rajzgyűjteményével. Évek óta szétszórtva meg-
jelent humoreszkjei, rajjai, tárczái a közön-
ség elismerésével találkoztak.

Még egy sikertelen kísérlet emlék marad
fenn Balázs életéből: Mohácsban ugyanis az
utolsó képviselőválasztáskor fellepett — anti-
szemita-jelöltnek. De megbukott s e körülmény
csúsgédt lelkét még jobban elkiserítette.

Törvényszék.

A p a g y i l k o s s á g. Érdekes bün-
nyében hozott ítéletet Széplimrey Jenő bíró
előadása mellett a kir. tábla szüneti büntető
tanácsa. Stefanovics Jusztin földmives évek
óta vizsályban élt feleségével; különböztek
s minden törekvésük oda irányult, hogy egy-
mást bosszantsák. A feleség végre megunt a
helyzetét és szabadulni vágyott Stefanovics
Jusztintól. Ezért a vádgyűjtés szerint. Iszák-
ovics Illiát bérlettel föl, hogy férjét eltegye
láb alól. Egy reggel férjét meggyilkolva ta-
lalták. Mellette véres fejze fektűt, melylyel
a gyilkosságot végrehajtották. A gyanu tüstént
a feleségre: Stefanovics Jéllára, járult, aki a
vizsgálobíró előtt beismerte, hogy ő bérlettel
Iszákovicsot s hogy férje megölésben fia Ste-
fán is közreműködött. Később visszavonta ezen
vallomását, amely visszavonás nem volt figye-
lembe vehető. A pancsovai törvényszék a ber-
gyilkossággal vádolt Iszákovics Illiát, mint
tettest, kötel általi halálra a meggyilkolt föld-
mives fiát, Stefánt, mint segédtet, telintelttel
fiatal korára, 15 évi fegyház-
ra. Stefanovics Jéllát szintén
15 évi fegyházra ítélte. Ez utóbinnal enyhítő
körülménynek vette azt az ellenséges viszonyt,
mely közte és férje között fennállott. A kir.
tábla megváltoztatta az ítéletet. Nem látván
beigazolva, hogy a bűncselekményt Iszákovics
hajította végre, őt a vád terhe alól fölmentette,
ellenben Stefanovics Stefánt gyilkosság bün-
tette miatt 15 évi, anyját, mint felbujtót s a
gyilkosság bűntetteben, mint tettest mondta ki
bűnösnek és ezért mind a kettőt 15 évi fegy-
házra ítélte.

A közönség köréből.+)

Tek. Szerk. ur!
Érdekes, hogy a fópiacon világos nap-
pal, a déli órákban sörök az u. m. p i r c s i
s o r t. Kellemes élvezet a fölvert por kivált
nyári hó mellé.
Debreczen, 87. aug. 3.

Tisztelettel
egy hivatalnok.

Ezen rovatért melyben közérdeklő feloldások
díjazással közöltetnek, a szerkesztő csakis a sajtóba-
társágokkal szemben vállal felelősséget.

SZEKESZTŐI POSTA
Marilla-völgy. Köszönjük és szerencsés
üdvülést kívánunk.
Hozzá. A kolbászhoz írt ódát valamely
előlap sikerrel használhatná fel. — Utólagos
jóváhagyás mellett átküldtük egynek.
P. Ladány. Levél megy.
Felelős szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre.

Hajnal hasadtára vendégeket kapott...
„Dobogó hidat le! ki a szárnyas kaput.
Jasu, Kas, Tom elő!... megjött az uratok.
Az kellene még csak, hogy megvárassatok!
Dobogó hid sülyed, szárnyas kapu nyílik,
S méltósággal, a mint vár urához illik
Lépdéggel be Pólszka s lovas kísérete...
... S hirtelen bezárul a kapu megetté...
„Foglyom vagy vén Pólszka, megkerültél végre
Napvilágra nem is kerülsz többé élve
Hét országra szóló gögöd, büszkeséged
Megtörve, — s parancsol porosz, orosz néked.”

Ott áll lánokra verve, Polonienszky várba,
Pólszka Kaszmir mintegy sóbálványává válna
Sziveből az érzés, agyából az eszme,
E csapásra mintha mind ki volna veszve.
Felcsudik végre, — mintha tűnne álom...
„Lányom, édes lányom, Szlobodella lányom,
En egyetlen kincsem büszkeségem tárgya,
Kertél: ne hagyjalak ez átkozott várba,
Elátkozott várban áruló baráttra,
S nem hallgattam read, óh én örül, kába!

Vár, ha romba dől is, úgy lehet feléplül
Oh de mit ér már az Szlobodella nélkül?
Kincsem elrabolva? magam megalázva
S hogy ily hitvány lélek juttatott rablánczra?
Ki gondolna azzal; megvolna a remény
Kardommal — mit vesztek — még mind vizs-
sza venném.
Bűszken emelkedő vár, kincshalmaz mit ér,
Szlobodella lányom ahogy immár nem él?
Kincset, várat lehet meg szerezni, ám de
Nélküli mit ér mind? ... De profundis ad te
Mi domine clamo!

Vetoszky, Vetoszky verjen meg az Isten
Mért hogy elraboltad én egyetlen kincsem.

A hol vagy és leszesz, föld fölött és alatt
Soh'se adjon Isten percnyi nyugodalmat.
... Oh de mit te nekem áruló gaz lélek!
Ha pokolra jutsz is, azzal én mit érek?
Lányom!... oh nagy Isten, hisz az nem le-
het nem
Szlobodellám hogy én vissza soh'se nyerjem.
Elveszhet-e földön a ki egéből szállt le
Emberek üdvére? ... De profundis ad te
Mi Domine clamo!

Hatalmas nagy urak, zsarnokok, kevélyek
— Mint egykor én magam — el ne feledjétek
Pólszka Kaszmir grofnak gyzásos elbukását
Lánya veszte miatt földön kárhózasát.
Hatalmas nagy urak, zsarnokok, kevélyek
A mit tanácsolok el ne feledjétek.
Ha ily kincsetek lesz, védjétek meg észszel,
Mert nem sokra mentek göggel, kevélységgel.
Legyőztem az ellent, — mit ér az már nekem,
Ha nem győzhettem le gögöm, kevélységem...
... Kinjaimnak vajjon a sir nyugtot ad e
Ily vesztesség után? De profundis ad te
Mi Domine clamo!

Polonienszky vár, — egykor sasok fészke,
— Komor arcczal mered a nagy semmisségre.
Századokon által legmagasban állta,
Messe földön egy se magasabban nála.
Kincse: ki nem fogó, harczdett volt karja;
Hej, de ma már mind ezt feledés takarja.
Dicsősége, fénye helyén már csak rom van,
Kincse: széjjel szórva ura fekszik holtan
Órök fényből, örök sötétségbe szállt le,
Csak sóhaja hallszik: De profundis ad te
Mi Domine clamo!

Rónay Imre.

Építési árlejtési hirdetmény.

A nyirbátori m. kir. dohánybeváltó hivatal telkén foganatosítandó következő építkezésekre:

1. A tisztalak átalakítása	4022 frt 71 kr.	
2. A tisztalak hozzáépítése	4624 " 48 "	Anyaggal együtt.
3. Gazdasági új épület	3528 " 82 "	
4. az I-ső számú raktár átalakítása	2907 " 88 "	
5. a III-ik " " " "	342 " 21 "	
6. a IV-ik " " " "	242 " 23 "	
7. A szemétdödrök munkái	179 " 57 "	
8. Bontási munkák	112 " 16 "	
9. Deszka kerítés	2399 " 04 "	
a költségvetésileg megállapított	18359 " 10 "	

összegeben.

Az 1 ső és 2-ik tétel alatti építési munkálatok még — ez évi november hó 15-éig, — a további építkezések 1888. évi július hó végéig előállítandók.

Az építés biztosítása céljából, a kir. felügyelőbizottságnál, folyó évi augusztus 18-án, versenytárgyalás fog tartatni, melyhez az előírt kellekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatok az említett napon déli 12 óráig, alulírt kir. felügyelőség-nél elfogadtnak.

Az ajánlati, vállalati és szerződési feltételek, valamint a műszaki leírás-terv előmérték és költségvetés ugyanott betekinthező.

Debreczen, 1887. évi július 31-én.

A magyar kir. dohánybeváltó felügyelőség.

BECKER.

Utánnymás nem díjaztatik.

A legjobb minőségű Gép-olajat, Olajba törött készfeszteket minden színben, Lenkenczék (Firnisz) Szoba padló fénymazat, mindennemű fénymazokat (laekokat), valamint:

Ermelléki ó hegyi boraimat a legtisztábban kezelve, üvegenként, ugyszintén hordószámra, 1 ltres üveg — üveg nélkül 26 kr. 1 fél literes üveg — üveg nélkül 13 kr.

Hordó számra 100 liter 20 frt, üres üvegek 10—5 kr-al váltatnak vissza, ajánlom **Rickl József Zelmos** Debreczen.

ELADÓ

250 darab 4 éves jó karban levő örü, 100 darab 3 és 4 éves tinó.

Értekezhetni **Szabó Lajos** fiaii cégénél Debreczenben.

Uradalom-vétel.

Egy nemesi birtok méltányos áron megvételre kerestetik. E birtoknak jól berendezve és jó állapotban tartottnak kell lennie. Ajánlatokat egyenesen a tulajdonostól Bécsbe kérek intéztetni a következő czim alatt: Elisabeth-strasse, 2. Thausing E. Edu rd. meghatalmazott jószágigazgató.

Tüdőbetegek gyógyítása,

Gümőkórosok, aszkórosok, sorvadásban szenvedők, fuldosók, nehézen lélegzők, hosszan tartó tüdőhurutosok stb. sürített lég

belelegzése által

(Rectal-Injection.)

Ezen gyógymód csudalatra méltó eredményeket mutat fel az orvosi tudományban. Gyors és biztos eredmények után minden orvos és tanár szaklapjokban a legmelegebben ajánlja ezen eljárást a világ minden részeiben.

Igen gyakran már három napi belelegzés használata után gümőkórosok, aszkórosok, sorvadóknál köhögésben, hidiglelésben is. Hetenkint a test 1 1/2 k-val gyarapszik, úgy annyira, hogy ezen üdülők képesek ismét a legnehezebb foglalkozásokhoz visszatérni.

Nehezen lélegzőknél 1 1/2 frai belelegzés után könnyű lélegzés áll be; általában használatnál ezen baj egészen elmúlik, sőt a gümőkórosoknál is hasacsakan eloslatja e bajt s javulás áll be. Harminczily betegnél, kik már az újlásn voltak, belelegzés által tökéletesen kigyógyultak.

A világ minden nagyobb kórházaiban, ép úgy Bécsben, a cs. kir. általános betegek házában ezen sürített lég

belelegzés készülék

Évek óta sikeresen használják. Ezeről bizonyítványok vannak. A cs. kir. **belelegzés készülék** (Rectal-Injection) hozzá tartozó teljes felszereléssel, sürített lég készítésére hozzá való utasítással, orvosok, vagy betegeknek saját használatra, megrendelhető:

Dr. ALTMANN KÁROLY-tól

BÉCSBEN,

VII. Mariahilfer-Strasse 80. szám.

Ára 8 forint és 30 kr., pakolással együtt.

Az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel.

Ezen gyógymód sem nem terhes, sem nem háborító.

A Gleichenbergi János-Forrás

nagymennyiségű izlotes kettős szénsavas natront, azonban aránylag kevés konyhasót, de annál több vasat tartalmaz és a világ leghíresebb autoritás. i nyilatkozatuk szerint chronicus gégehurut, chronicus légesóhorut, chronicus tüdőlob- és a légutak katarrhusainál, végre a mellhártyalob után hátrmaradt mellürbéli izzadmányoknál, haegyszermind a vasnak erősítő és vérképző hatására reflektáltatik, a legjobb eredmény nyel használtatik. Különös alkalmazást nyer a fővény és huygkónél. Szénasav és szóda gazdag tartalmánál fogva nagyon alkalmas borral vagy gyümölcs-szórpel vegyítve.

Kellemes pezsgő üdítő italok

készítéséhez, ugyszinte tisztasága s rendkívüli olcsósága folytán legjobban ajánlató. Mindenkor friss töltésben kapható a magyarországi foraktárakban:

Schleinz Károly és Társainál

Budapest, VIII. kerület, staczió-utca 47.

Városi üzlet: V., Harminczad-utca 4, hol megrendelések a házhoz szállítás végett elfogadtnak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Erejből az egyeletlon alatti átmenetelnél nem veszített

5781. á. ü.
1887.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

A Demeter János és társai tulajdonához tartozó, debreczeni 2537. számú telekkönyvben foglalt 1861. sorszámu ház kikiáltási ára 2333 frt, — az ugyanazon telekkönyvben irt onddó föld kikiáltási ára 817 frt, — az ugyanazon telekkönyvben irt új föld kikiáltási ára 320 frt, — és az ugyanazon telekkönyvben irt szőlő kikiáltási ára 160 frt, — az 1887. augusztus 11-én délelött 9 órakor a városházánál levő árvaszéki hivatalos helyiségben tartandó bíróságon kívüli önkéntes árverésen eladatni fognak.

Az árverés az 1877. XX. t. cz. 268. §. értelmében és feltétel mellett hagyatik jóvá.

Az árverési feltételek az árvaszéki jegyzői hivatalában megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város árvaszékének 1887. július 23-án tartott üléséből.

A városi árvaszék.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA
Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.
Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK
gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét-bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közvétészek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.